ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА НАЦИОНАЛЕН РОМСКИ ЦЕНТАР ВО 2019 ГОДИНА

2019

ИЗДАВАЧ:
НАЦИОНАЛЕН РОМСКИ ЦЕНТАР
ул. "Доне Божинов" 11/5 1300 Куманово
тел/факс: +389 31 427 558
e-mail: info@nationalromacentrum.org
www.nationalromacentrum.org
www.ednomagazine.com
design: RUSTEM2021
robert@rustem.fr

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА НАЦИОНАЛЕН РОМСКИ ЦЕНТАР ВО 2019 ГОДИНА

Куманово, 2020 година

2019

СОДРЖИНА

ПРЕДГОВОР	7
ЗА НАС	8
ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКРУТА	9
2019 ВО БРОЈКИ	10
АКТИВНОСТИ ВО 2019 ГОДИНА	13
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 1	15
ПОДДРШКА ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА РОМСКО ДОМУВАЊЕ 2018-2020	16
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 2	21
УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВЈЕТО НА ЖЕНИТЕ РОМКИ „МОЕТО ЗДРАВЈЕ, МОЕ ПРАВО“	22
МЕНУВАЊЕ НА НАРАТИВИТЕ ЗА РОМИТЕ ВО ЗДРАВСТВЕНИТЕ ИНСТИТУЦИИ	26
ПОДДРШКА НА ЖЕНИ РОМКИ ДА ГИ ИДЕНТИФИКУВААТ СВОИТЕ ПОТРЕБИ, ГИ ПОБАРААТ СВОИТЕ ПРАВА И ДА СЕ ЗГОЛЕМИ ПРИСТАПОТ ДО УСЛУГИ ЗА ОНИЕ КОИ ПРЕТРПЕЛЕ НАСИЛСТВО	30
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ЖЕНАТА РОМКА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА	34
СТРАТЕГИСКА ЦЕЛ 3	39
ПРИСТАП ДО ПРАВДА ВО МАКЕДОНИЈА	40
СПРЕЧУВАЊЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА КОН РОМСКИТЕ ДЕЦА	44
ЗАЈАКНУВАЊЕ НА ПРИСТАПОТ ДО БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОШ ОД СТРАНА НА РОМИ И ДРУГИ РАНЛИВИ ГРУПИ	48
МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА	53
ПРОМОЦИЈА НА СОЦИЈАЛНА ИНКЛУЗИЈА И МЛАДИ ПРЕКУ НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ	54
ГРАДЕЊЕ КАПАЦИТЕТИ И ПОДОБРУВАЊЕ НА НАДЛЕЖНОСТИТЕ ЗА УБЛАЖУВАЊЕ (СО ХРАНА) НА СИРОМАШТИЈАТА	55
„ДОСТА!“КАМПАЊА РОМСКА ГОРДОСТ	56
АНЕКС	61
НЕЗАВИСЕН РЕВИЗОРСКИ ИЗВЕШТАЈ	62

ПРЕДГОВОР

Овој извештај го одразува работењето на Националниот Ромски Центар (НРЦ) – Куманово, од јануари до декември 2019 година. Како што се гледа од содржината на овој извештај, 2019 година беше и креативна но и со големи предизвици.

Од своето основање во 2005, НРЦ се развива како застапник и поддржувач на ромската заедница во Република Северна Македонија, како и на сите други заедници кои живеат под социјален ризик, односно болест, сиромаштија, се соочуваат со дискриминација, сегрегација или се ранливи и живеат на работ на социјална и економска маргинализација. НРЦ е инклузивна организација која се стреми да ги задоволи правата и интересите на своите конституенти со градење на мрежи и групи за поддршка на локално, национално и меѓународно ниво.

Со теренските активности во фома на едукациски работилници, информативни средби и кампањи кои се имплементираат во населени места со претежно ромска полулација, работи кон зајакување, едуцирање и ориентирање на населението во остварување на правата кои им се загарантирани со закон.

Во 2020 година, НРЦ ќе одбележи 15 години од своето постоење, 15 години активно промовирање на пристап до фундаментални права и залагање за почитување на принципот на еднаквост пред законот кога правата на граѓаните се компромитирани.

Денес, со стекнатото искуство, капацитетите кои ги поседува (човечки и материјални) низата на анализи на проценка на потребите на целната група во областите: домување, здравство и пристап до правда (преку бесплатна правна помош) прерасна во активен, препознатлив и влијателен субјект во државата кој се залага за владеење на правото во полза на сите граѓани без оглед на национална, верска и полова припадност.

Ашмет Елезовски
Извршен Директор
elezovski@nationalromacentrum.org

ЗА НАС

НРЦ работи на национално ниво (најмногу во Куманово, Штип, Кочани, Скопје, Прилеп, Битола, Велес, Крива Паланка, Тетово, Гостивар, Кавадарци и Берово, Кичево) и на регионално ниво (Западен Балкан). Целна група на НРЦ првенствено се Роми кои се соочуваат со бариери при пристапот до права и диспропорционално засегнати групи на граѓани.

МИСИЈА

Преку мобилизација и зајакнување на луѓе, користејќи методи за застапување врз основа на загарантирани права и партиципативен пристап, НРЦ ќе ги поддржи своите конституенти (Роми и други лица кои живеат под социјален ризик) за да ги исполнат своите основни права и ја уживаат слободата како еднакви граѓани во општеството.

ВИЗИЈА

Поддршка за развој на општеството каде што сите луѓе се еднакви и имаат еднакви можности да уживаат во слободите и правата загарантирани во државата.

СТРАТЕГИСКИ ПРИОРИТЕТИ

НРЦ има дефинирано три приоритетни области на делување за периодот од 2019 до 2021:

- **Пристоен дом и услови на живеење,**
- **Пристап до висококвалитетни здравствени услуги и информации,**
- **Еднаква можност за пристап до правда и владеење на право, за да ја поддржи ромската заедница и другите маргинализирани, ранливи категории на граѓани кои живеат во социјален ризик и да ги уживаат нивните законски права.**

Во секоја од овие области НРЦ делува во согласност со нејзините дефинирани цели, вредности и верувања за да оствари подобар живот за нејзините конституенти, и истовремено работејќи на своето позиционирање како организација со долгогодишна експертиза на национално и меѓународно ниво.

ЧЛЕНОВИ СМЕ НА:

- Мрежа за бесплатна правна помош во Република Северна Македонија
- Ромска Младинска иницијатива
- European Roma Institute for Arts and Culture (ERIAC)
- European Grassroots Antiracist Movement (EGAM)
- Fare network - Football Against Racism in Europe
- European Roma and Travellers Forum (ERTF)
- International Roma Women Network (RWIN/PENJALIPE)
- European Public Health Alliance (EPHA)
- East meet West младинска мрежа

Нашата работа може да ја следите на
www.nationalromacentrum.org и
https://www.youtube.com/channel/UCYI5uhAIOzlZD6VUiduMVAg

ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА

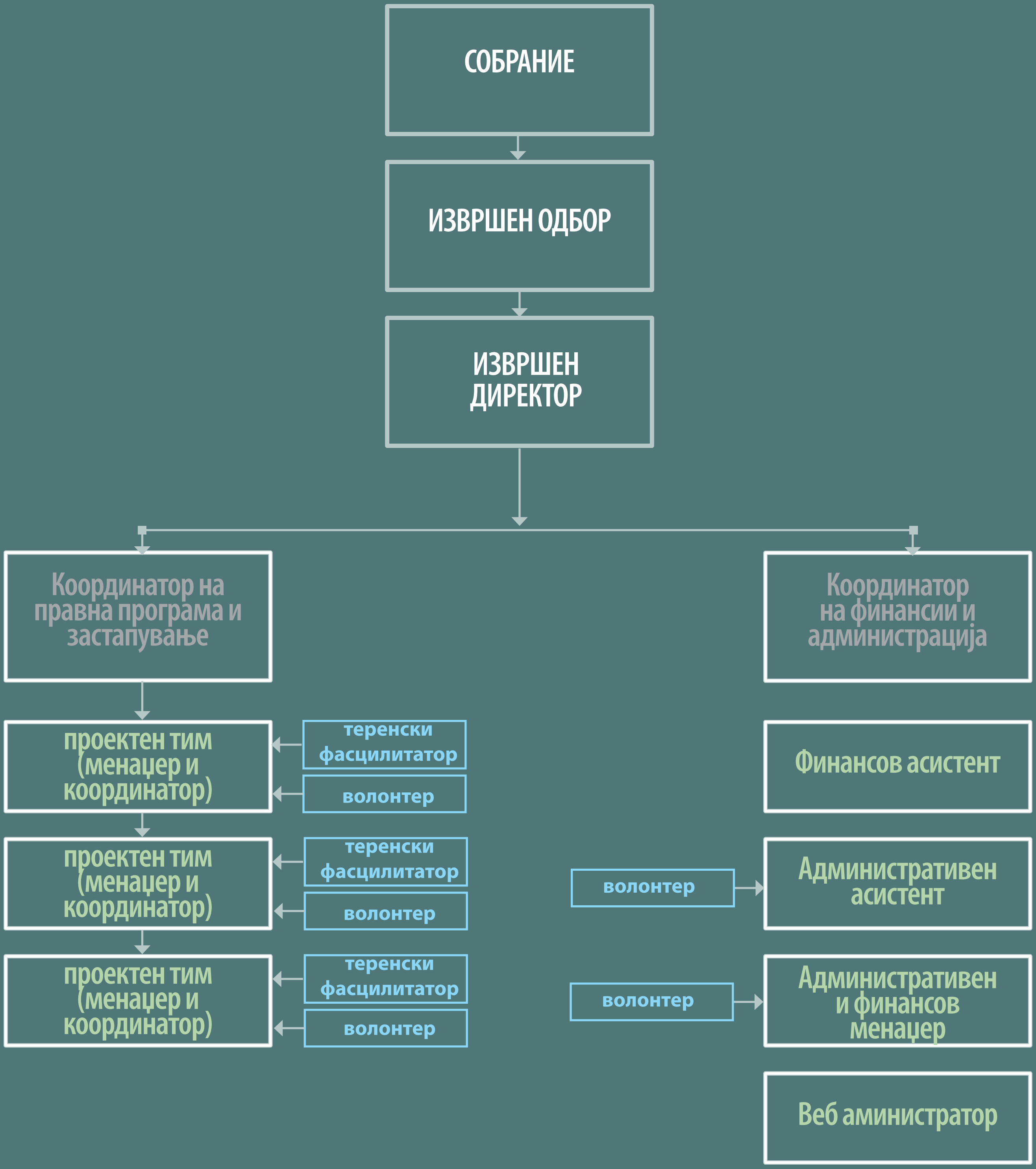

2019 ВО БРОЈКИ

8

РЕАЛИЗИРАНИ ПРОЕКТИ

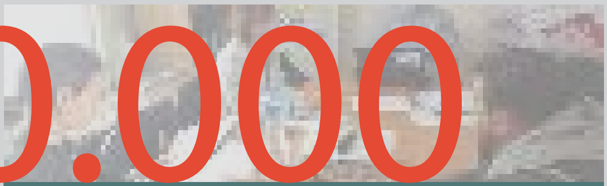

20.000

ДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ

10

ГРАДОВИ НА ДЕЛУВАЊЕ

80.000

ИНДИРЕКТНИ КОРИСНИЦИ

2.000

СРЕДБИ ВО РОМСКАТА ЗАЕДНИЦА

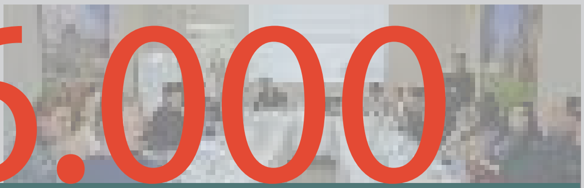

6.000

СЕМЕЈСТВА ДОБИЛЕ ПРАВНА ПОМОШ/СОВЕТИ

7

ПРАВНИ ПОСТАПКИ ЗА ОСТВАРУВАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИ И СОЦИЈАЛНИ ПРАВА

104

ИДЕНТИФИКУВАНИ/РЕГИСТРИРАНИ СЛУЧАИ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА КОН РОМСКИ ДЕЦА

788

ИЗГОТВЕНИ ПИСМЕНИ ПРАВНИ ДЕЈСТВИЈА

340

РОМСКИ СЕМЕЈСТВА ПОМОГНАТИ ВО ПОСТАПКАТА ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА НА НИВНИТЕ ДОМОВИ(ПЛАТИВМЕ ПРАВНИ И АДМИНИСТРАТИВНИ ТАКСИ)

2019 ВО БРОЈКИ

15

ОРГАНИЗИРАНИ ОБУКИ

340

ДОСТАВЕНИ СЛУЧАИ ВО ПОСТАПКАТА ЗА ЛЕГАЛИЗАЦИЈА ДО РЕЛЕВАНТНИТЕ ОРГАНИ

50

ОРГАНИЗИРАНИ РАБОТИЛНИЦИ

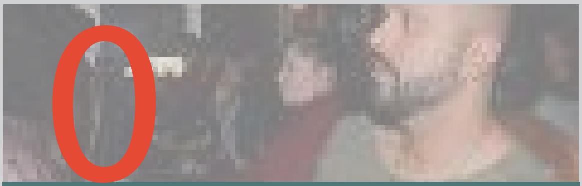

10

ПОТПИШАНИ МЕМОРАНДУМИ ЗА СОРАБОТКА СО ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ

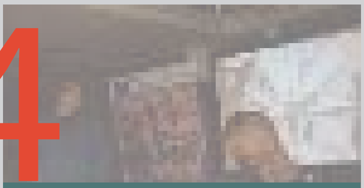

4

ИСТРАЖУВАЊА РЕАЛИЗИРАНИ

1

ПОДГОТВЕНА КАРТАТА НА ЗАЕДНИЦАТА КОЈА ПРЕТСТАВУВА РЕАЛНА СЛИКА ЗА СТЕПЕНОТ НА ИСКОРИСТЕНОСТА НА АНТЕНАТАЛНИ И ПОСТПАРТАЛНИ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ОД СТРАНА НА РОМКИТЕ ОД КУМАНОВО НА ВОЗРАСТ ОД 15-49

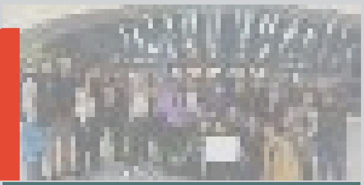

1

КРАТКО РЕЗИМЕ ЗА ПРИМЕНЕТИ ПОЛИТИКИ ЗА АНТЕНАТАЛНА И ПОСТПАРТАЛНА ЗАШТИТА

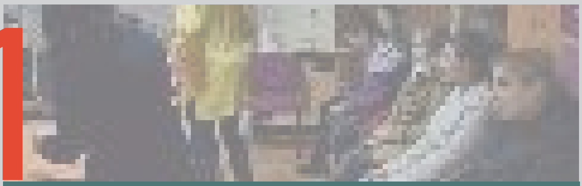

1

ПОДГОТВЕНА АНАЛИЗА ЗА ИСКОРИСТЕНОСТА НА АНТНАТАЛНИТЕ И ПОСТПАРТАЛНИТЕ ЗДРАВСТВЕНИ УСЛУГИ ВО 2018 ГОД, ОД СТРАНА НА РОМКИТЕ ВО КУМАНОВО

2019 ВО БРОЈКИ

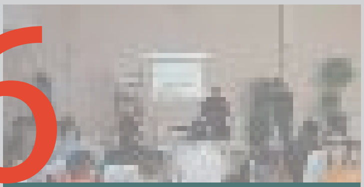

6

ИНФОРМАТИВНИ ВИДЕО КЛИПОВИ

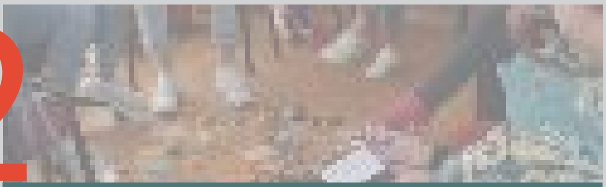

2

НАЦИОНАЛНИ КАМПАЊИ (1 ПРОТИВ ДИСКРИМИНАЦИЈАТА НА РОМСКИТЕ ДЕЦА И 1 ЗА ЕДНАКВОСТ И ПРАВДА)

1

ФОРУМ ТЕАТАР

1

ЦЕНТАР ЗА ЗАШТИТА НА РОМСКИТЕ ДЕЦА ОД ДИСКРИМИНАЦИЈА И ПРИЈАВУВАЊЕ НА СЛУЧАИ И ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ПОЧЕТНА ПРАВНА ПОДДРШКА

10

СООПШТЕНИЈА ЗА ЈАВНОСТ

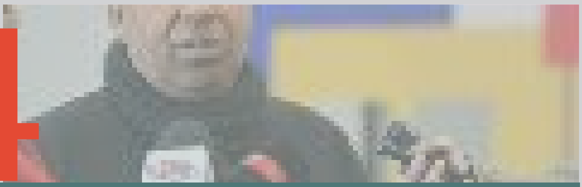

4

ПРЕС-КОНФЕРЕНЦИИ СО МЕДИУМИТЕ

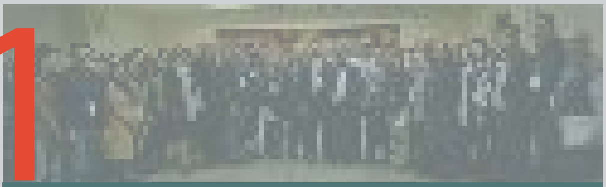

1

ФОРМИРАНА НАЦИОНАЛНА МРЕЖА НА АКТИВИСТИ ЗА ИДЕНТИФИКУВАЊЕ И РЕГИСТРАЦИЈА НА СЛУЧАИ НА ДИСКРИМИНАЦИЈА КОН РОМСКИТЕ ДЕЦА

1

ВОСПОСТАВЕН СИСТЕМ ЗА ИНФОРМИРАЊЕ И ОРИЕНТИРАЊЕ НА ЛИЦА КОИ ИМААТ ПОТРЕБА ОД БЕСПЛАТНА ПРАВНА ПОМОШ СО ПОМОШ НА РОМСКИ ГРАЃАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ, АСИСТЕНТИ И ПРОЕКТНИ ПАРТНЕРИ

6

ДОКУМЕНТИ ЗА ЛОКАЛНА ПОЛИТИКА ЗА ПРИОРИТЕТИТЕ НА ОПШТИНИТЕ ВО ВРСКА СО ЛЕГАЛИЗАЦИЈАТА НА РОМСКИТЕ ДОМОВИ И

АКТИВНОСТИ ВО 2019 ГОДИНА

Стратегиска цел 1

Развој и имплементација на системски пристап за да се поддржат Ромите кои живеат во Македонија, како и други ранливи, маргинализирани луѓе кои живеат во социјален ризик, за да се решат прашања за легализација на имот/куќа и да се исполнат права на пристојно домување преку поддршка за пристап до вода, струја, канализација и други комунални услови на денешното модерно општство.

КОНКРЕТНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ:

1.1 Иницирање и заземање на активно учество во процесите на донесување одлуки и застапување на локално и национално ниво кои се занимаваат со станбени прашања;

1.2 Пружање на директна поддршка, образување и овластување на целните корисници за нивните законски права и активни политички мерки, за да бидат поддржани во процесот до достигнување на соодветно домување;

1.3 Да се сензибилизира јавноста, со помош на моќта на медиумите и социјалните мрежи, за субстандардните услови во кои живеат луѓето, кое што води кон нивна социјална сегрегација и исклучување.

Поддршка за легализација на ромско домување 2018-2020

период на имплементирање: 01.02.2018-31.01.2020
донатор: Делегација на Европска Унија во РСМ
локации: Куманово (Велес, Кичево, Кочани, Прилеп,, Штип)

Во РСМ постојат повеќе закони кои го регулираат домувањето, што се особено важни за Ромите, како што е Законот за домување и Законот за постапување со бесправно изградени објекти.

Ромската заедница се соочува со едни од најлошите услови за домување во земјата. Дури 28 проценти од Ромите живеат во сиромашни населби, во лошо изградени живеалишта кои често немаат формална регистрација. Над 80.000 ромски домаќинства немаат долгорочно решение за домување. Често, отсуството на соодветна вода за пиење, електрична енергија, греење или санитарни услови се причина за генералната лоша здравствена состојба на ромското население.

Локалната самоуправа е директно задолжена да го регулира домувањето и е истовремено одговорна за развојот на инфраструктурата, урбанистичкото планирање и катастарските регистри. За жал многу Роми не се запознаени со комплексните институционални структури и практики и затоа, во голема мера имаат потреба од некој кој што може да ги упати и помогне во решавање на проблемот со легализација на нивниот дом.

Главната цел на проектот „Поддршка за легализација на ромско домување 2018-2020“ беше да го олесни процесот на легализација и со тоа да го зголеми процентот на законски регулирана сопственост врз домовите од страна на ромските граѓани во 6 општини во РСМ.

Преку поддршка на различни форми во процесот на легализација на ромските домови граѓаните беа запознаени со постапките за легализација, за измените и дополнувањата на управната постапка како и со дадената временска рамка за поднесување на апликациите. Истовремено им беше достапно бесплатно правно застапување и помош на семејствата во процес на легализација на своите куќи.

Со организирање на работилници за правата на домување во процесот на легализација како и подготовка на Водичот за Постапка за Легализација се зајакнаа капацитетите на ромските граѓански здруженија, претставниците од локалната самоуправа и претставници од Министерството за транспорт и врски.

Поддршка за легализација на ромско домување 2018-2020

Спроведени активности и резултати:

- Регистрирани 623 случаи и 623 семејства добија правно советување и поддршка,
- 340 семејства добија директна правна помош и правно застапување во процесот на постапка за легализација;
- Дадени 3.559 вербални правни совети на корисници на редовни состаноци во постапката за легализација во 6 општини;
- Изработени се 788 писмени правни дејствија
- Доставени 340 случаи до соодветните органи;
- Платени правни и административни такси за 340 ромски семејства во постапката за легализација на нивните домови;
- Информирани во континуитет 3.559 Роми во 6 општини за нивните права и правна помош за легализацијата на нивните домови
- Организирани 50 дена правно советување на отворено со 623 граѓани Роми во 6 општини (10 во Куманово, 11 во Штип, 4 во Кочани, 10 во Прилеп и 10 во Кичево, 5 во Велес) за обезбедување бесплатна правна помош во врска со постапка за легализација на заинтересирани граѓани Роми;
- Спроведено 239 дена советување од врата до врата во 6 општини;
- Зајакнат капацитет на 34 членови на ромски граѓански здруженија за заштита и унапредување на правата на Ромите за домување и легализациј на нивните домови;
- Организирани три обуки за ромски граѓански здруженија за остварување на право на домување во процесот на легализација на домовите;
- Воспоставен систем за информирање и насочување на лица кои имаат потреба од бесплатна правна помош во соработка со ромски здруженија, асистенти и проектни партнери;
- Подготвен и дистрибуиран водич за ромски граѓански здруженија за права поврзани со легализација на домови;
- Доделени под-грантови на 5 ромски здруженија за промовирање на условите за домување на Ромите;
- Организирани обуки за општинските службеници и други релевантни чинители за избрани прашања поврзани со домување на Ромите, легализацијата на ромските домови и урбанизацијата на ромските населби;
- Одржани 21 состанок со релевантни засегнати страни (општини локални канцеларии на катастар) во 6 општини за прашања поврзани со ромските домови и урбанизацијата на ромските населби;
- Изготвени шест документи за локални политики со таргетирани приоритети на општините за легализацијата на ромските домови и урбанизацијата на ромските населби.

Стратегиска цел 2

Поставување на систем кој ќе го поддржи пристапот до високо квалитетни здравствени и социјални услуги за Ромите во Република Македонија, како и за останатите заедници кои живеат во социјален ризик.

КОНКРЕТНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ:

2.1 Развивање и одржување на позицијата на НРЦ како релевантен партнер во општеството низ дијалог и застапување, со донесувачите и креаторите на политики на национално и локално ниво, за пристап до висококвалитетна здравствена заштита.

2.2 Информирање и подигање на свеста помеѓу целната група за нивните права и обврски како граѓани во областа на здравствената заштита, со посебен акцент на превенцијата како значаен фактор за здрав животен стил.

2.3 Промоција и подигање на свеста кај младите Роми и Ромки за здравствени права во соработка со медиуми, можности за едукација со користење на социјални медиуми, креативен активизам и моќноста на овие алатки во процесот на застапување и влијание на донесувачите на политики во областа на здравствената и социјалната заштита.

Унапредување на здравјето на жените Ромки „Моето здравје, мое право“

период на имплементирање: 01.10.2018 – 01.02.2020
донатор: Ромска здравствената програма Сорос Берлин и Фондација Отворено Општество, Македонија
локација: Куманово

Според проценките на Светската здравствена организација, во 2017, 810 жени секојдневно умирале како последица на компликации за време на бременост и породување. 94% од жените кои го изгубиле животот потекнуваат од земји со низок економски развој. Поголем број од овие смртни случаи може да се избегнат доколку се овозможи континуиран и квалитетен пристап на жените до антенатални и постпартални здравствени услуги.

Со цел да се одговори на потребата за пристап до здравствена која е во согласност со **Генерална стратегиска цел 2: Поставување на систем кој ќе го поддржи пристапот до високо квалитетни здравствени и социјални услуги за Ромите во Република Македонија, како и за другите во социјален ризик**, НРЦ го имплементираше проектот „Моето здравје, мое право“ со цел промоција на сексуални и репродуктивни права на жени Ромки и други маргинализирани жени кои живеат во социјален ризик.

Во рамките на проектот беше направен мониторинг на реализацијата на Програмата за активна здравствена заштита на мајките и децата во Република Северна Македонија како и на Програмата за партиципација при користењето на здравствена заштита на родилките и доенчињата во Република Македонија, меѓу ромското население како ранлива популациска група во Општина Куманово.

Главна цел на анализата беше да се осознае достапноста и искористеноста на услугите предвидени со Програмата за активна здравствена заштита на мајки и деца и Програмата за партиципација. Притоа беа вклучени Ромки од Куманово кои во 2018 година биле корисници на услугите, односно биле бремени минимум шест (6) месеци.

Во анализата беа опфатени и институциите задолжени за реализација на здравствените услуги, за да се процени степенот на искористеност на услугите, како и нивната отчетност во однос на планираната годишна програма за 2018година.

Прва специфична цел на проектот беше подигање на свеста кај жената Ромка за листата на услуги што се опфатени со Програмата и финансирани од страна на Министерството за здравство, како и важноста на превентивните мерки за здрава бременост, антенатална и постнатална заштита и намалување на доенечка смртност. Втора цел беше да се изготват предлози и препораки до клучните институции за ефикасно и целосно реализирање на Програмите, како и нивна поголема видливост и мерливост.

Унапредување на здравјето на жените Ромки „Моето здравје, мое право“

Спроведени активности и резултати:

- Изработена картата за оценка од заедницата која претставува реална слика за степенот на искористеност на антенатални и постпартални здравствени услуги од страна на Ромките од Куманово на возраст од 15-49;
- Остварени 20 средби во заедницата и организирани едукативни работилници со Ромите;
- Вклучени повеќе од 100-ина Ромки од Куманово во проектните активности;
- Покренати 7 правни постапки за остварување здравствени и социјални права;
- Подготвена методологија за истражување(мапирање на заедницата и мониторинг на заедницата);
- Реализирани 5 фокус групи со 58 жени;
- Интервјуирани 2 матични гинеколога, 2 патронажни сестри, 2 лабаратории, 1 гинеколог во болница;
- Испратени 22 барања на информации од јавен карактер до: Министерство за здравство, Општа болница Куманово, Здравствен дом Скопје, Центар за јавно здравје Куманово, лаборатории, гинеколози и општи матични лекари;
- Изготвена Анализа на одговорите добиени од институции до кои беа упатени барањата за информации од јавен карактер ;
- Остварени 20 средби со донесувачи на политики, претставници на здравствени институции, и организации кои работат на оваа проблематика;
- Подготвен извештај за искуството на Ромките за време на породувањето во здравствените институции испратен до Специјалниот известувач на Обединетите Нации, за насилство врз жени;
- Подготвени брошури за превенција од Корона вирус на македонски, ромски и англиски јазик;
- Подготвено Кратко резиме за применети политики на антенатални и постпартални здравствени услуги за жените Ромки;
- Организирани 2 прес-конференции и подготвени 3 соопштенија за јавност за застапување за подобар пристап до антенатални и постпартални услуги;
- Организирани 4 еднодневни работилници за мониторинг, евалуација и стратешко планирање за 15 млади Роми;
- Поделени 600 информативни брошури за здравствени и социјални права,
- Потпишан Меморандум за соработка со Општа болница – Куманово;
- Промоција на здравствени права во социјални медиуми.

ИНВЕСТИЦИЈА,
НЕ ТРОШОК!

Менување на наративите за Ромите во здравствените институции

период на имплементирање: 01.11.2018 – 01.11.2019
донатор: Фондација Отворено Општество, Македонија
локација: Куманово

Стратегиската цел 2.3 која се однесува на промоција и подигање на свеста кај млади Роми и Ромки за здравствени права во соработка со медиуми, можности за едукација, за социјалните медиуми, креативен активизам и нивната моќ во процесот на застапување и влијание на донесувачите на политики во областа на здравствената и социјалната заштита. Оваа цел беше применета во проектот „Менување на наративите за Ромите во здравствените институции".

Дискриминацијата, стереотипите и предрасудите се главен фактор за нееднаквиот пристап до здравствените услуги. Овие фактори се честопати производ на игнорантност и/или непознавање на Ромската култура и традиција од страната на граѓаните од другите етнички заедници. Со цел да се деконструираат длабоко вкоренетите предрасуди кон Ромите и да се воспостави дијалог помеѓу заедницата и здравствените работници, НРЦ организираше низа активности со млади Роми и Ромки од Куманово на возраст од 17-23 години во кои редовно биле вклучени и здравствени работници.

Главна цел на проектот беше да се мобилизираат млади Роми и Ромки за да се стекнат со знаења и вештини за застапување и работа на деконструкција на предрасудите кај здравствените работници. Истовремено да се зајакнат вештините на младите за да промовираат здравствени права на ромската заедница.

Сетот од 10 работилници со млади Роми резултираше со 3 креативни видеа и форум театар. Форум театарот ја рефлектираше реалната ситуација на однесување и комуницирање на повеќето здравствените работници со ромските пациенти, но истовремено инициираше дијалог за потребната промена во комуникацијата и пристапот кон ромските пациенти како и потребата за јакнење на взаемната доверба.

Низ креативните видеа се подигна свеста но и се подобрија вештините на младите Роми и Ромки за препознавање на дискриминација и начини на справување со неа.

Младите Ромки и Роми и други граѓани за важноста на превентивната заштита за орално хигиена и сексуално-репродуктивно здравје.

Менување на наративите за Ромите во здравствените институции

Спроведени активности и резултати:

- 24 млади Ромки и Роми од Куманово се здобиле со вештини за креативно пишување, новинарско известување, препознавање на дискриминација, видеопродукција и форим театар;
- Организирани 10 работилници за креативно пишување, новинарско известување, видеопродукција, форум театар и градење на капацитети за лидерство;
- Реализиран 1 форум театар;
- Снимени 3 кратки видеа (препознавање на дискриминација, орална хигиена и сексуално и репродуктивно здравје);
- Подготвен 1 алманах со опис на активности и препораки за потребите на младите Роми од Куманово;
- Потпишан Меморандум за соработка со Општа болница – Куманово.

„Changing the narratives for the
Roma in health care institutions"

Поддршка на жени Ромки да ги идентификуваат своите потреби, ги побараат своите права и да се зголеми пристапот до услуги за оние кои претрпеле насилство

период на имплементирање: 01.08.2018-01.08.2019
донатор: Регионалната програма на Европската Унија и UN Women
локација: Велес, Куманово, Кичево, Кочани, Прилеп, Штип

Родово базирано насилство врз жени ги погодува жените од сите општествени групи и претставува кршење на нивните човекови права и дискриминација. Но жените и девојките Ромки се изложени на посебни облици како и зачестено насилство од различен вид, со што се мултиплицираат негативните последици.

Насилството врз жените и девојките Ромки ја отсликува родовата нееднаквост и структурната дискриминација со којашто се соочуваат. Насилството врз Ромките е засилено заради вкрстувањето на бројни фактори што ја дефинираат положбата на жената Ромка во општеството и семејството.

Сиромаштијата, исклученоста од пазарот на труд, образованието, ограничената социјална и здравствена заштита, несоодветното домување и згрижување на децата претставуваат препреки за излез од насилството и добивањето помош и поддршка. Традиционалните вредности, коишто ги споделува ромската заедница за улогата на жената и нејзината положба во семејството и стигма за непочитување на традиционалните вредности на заедницата, се исто така, сериозна препрека за барање помош и поддршка.

За да се излезе во пресрет на жените жртви на насилство, НРЦ спроведе низа на активности со цел да се намали насилството, да се заштитат и охрабрат Ромките жртви на насилство, да се едуцираат младите да го идентификуваат, пријават и спречат насилството.

Исто така во 2019 се спроведе истражување за достапност и пристап до услуги за жените и девојките Ромки кои преживеале насилство. Преку истражувањето се обезбеди знаење за актуелните состојби и за пристапот до услугите за Ромките. Истовремено се идентификувани и потребите за подобрување на стандардите за заштита на жените и девојките Ромки од насилство врз жени, вклучително и семејно насилство.

Поддршка на жени Ромки да ги идентификуваат своите потреби, ги побараат своите права и да се зголеми пристапот до услуги за оние кои претрпеле насилство

Спроведени активности и резултати:

- Пружена правна помош во случаи на дискриминација и семејно насилство и родово насилство кон ромските жени и девојчиња;
- Организирана кампања за подигнување на свеста на локално и регионално ниво за решавање на прашањето за родово насилство и човекови права за да се поттикне солидарност меѓу сите луѓе по ова прашање;
- Организирани 12 обуки за родова еднаквост, антидискриминација, родово засновано насилство за жени и девојчиња Ромки и други членови на заедницата;
- Одржани 12 сесии со мажи и жени Роми од заедницата за решавање на прашањата поврзани со родовата еднаквост во семејството и локалната заедница;
- Идентификувани Ромки жртви на насилство;
- Изготвена документ за застапување и поддршка на систем на услуги за жртви на родово засновано насилство базирана на состојбата во 6-те општини вклучени во проектот;
- Организирани 6 промоции во Куманово,Кичево, Велес, Штип, Кочани и Прилеп на Извештајот и документот за политики за застапување и поддршка;
- Обезбедена правна помош за 90 случаи на дискриминација и семејно и родово насилство кон ромските жени и девојчиња;
- Подигната свест на жени и девојчиња за препознавање на различни форми на насилство и дискриминација преку дистрибуција на летоци / брошури на македонски и ромски јазик;
- 125 учесници, од кои 98 жени, го подобриле своето знаење за препознавање, спречување и пријавување на семејно насилство и родово базирано насилство;
- 105 учесници, од кои 95 жени, исто така го подобриле своето разбирање за родовата еднаквост и родовата дискриминација;
- Подготвен извештај за достапност и пристап до услуги за поддршка на жени и девојчиња Ромки жртви на насилство во Куманово ,Кичево, Велес, Штип, Кочани и Прилеп;
- Организиран 5-дневен медиумски камп БУВЕРО 2019 со 12 млади ромски девојки од 6 општини кои развиле комуникациски вештини за промовирање на еднакви можности и зајакнување на лидерств на жените Ромки;
- Подготвени 3 кратки видеа од кампот БУВЕРО 2019.

Buver

Зајакнување на жената Ромка во Република Северна Македонија

период на имплементирање: 01.05.2019 – 31.12.2020
донатор: We Effect
локација: Велес, Куманово, Кичево, Кочани, Прилеп, Штип

Подобрување на соци-економскиот статус и социјалната вклученост на жените Ромки и млади Роми треба да го намали јазот кој што сѐуште постои помеѓу потенцијалот на жените и улогата која што се очекува од нив во општеството. Менување на перцепцијата за потенцијалот на жените е потребно да се направи на повеќе нивоа: во рамките на семејството, во работната средина, медиумите, како и во општеството во целина.

Фокусот на овој проект е ставен во организацискиот развој на НРЦ за родова еднаквост и интеграција, економско зајакнување на ромската заедница, зголемен пристап до правда за ромските жени, девојчиња и момчиња, како и застапување засновано врз пристап заснован на човекови права на локално и национално ниво.

Зајакнување на жената Ромка во Република Северна Македонија

Спроведени активности и резултати:

- Организирани 2 еднодневни работилници за родова еднаквост и родова перспектива за лица вработени во НРЦ и технички асистенти;
- Организирани 2 еднодневни работилници за подобрување на внатрешните акти на организацијата и изготвување на документ за родова политика;
- Организирана 1 работилница за подготовка на документ за вклучување на родова перспектива во работата на НРЦ;
- Организирани 2 еднодневни работилници за мониторинг и евалуација;
- Спроведено 1 истражување за достапни мерки за вработување на жени и девојки Ромки со преглед на постојните политики за вработување и расположливите мерки за вработување преку Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2019;
- Подготвена 1 брошура со кратки информации за можностите за вработување на жени / мажи Роми;
- Организирани 6 средби со претставници од Агенција за вработување во 6 општини;
- Спроведени 12 инфо-денови за споделување на информации од локалните агенции за вработување во 6 општини;
- Формирани 6 студиски кругови и одржани 32 сесии во 6 општини;
- Одржана една дводневна обука за зајакнување на капацитети за социјално претприемништво;
- Одржани 2 еднодневни работилници за социјални претпријатија во Кочани и Кичево;
- Спроведени 12 инфо-денови во 6 општини за правно советување заради регулирање на граѓански статус, државјанство и пристап до земјиште;
- Организирани 2 еднодневни работилници за изработка на програма за подигање на свеста за детски бракови;
- Организирани 6 инфо-сесии во 6 општини за подигање на свеста за детски бракови;
- Одржана 1 дводневна обука за застапување и лидерство;
- Зајакнати капацитети на вработените во НРЦ, раководството и локалните активисти за родова еднаквост и вклучување на родовите аспекти во главните политики, мониторинг и евалуација;
- Економското зајакнување на Ромите, со фокус на жени и девојчиња;
- Зголемен пристап до правда за жени, девојчиња и момчиња.

Стратегиска цел 3

Поддршка и подобрување на еднаков пристап до правдата на социјално неуслужени и незаштитени граѓани, преку стратешко застапување и активизам.

КОНКРЕТНИ СТРАТЕГИСКИ ЦЕЛИ:

3.1 Развивање и позиционирање на организацијата како надзорно тело кое ќе го следи еднаквиот пристап до правдата и владеењето на правото за маргинализираните и ранливите граѓани на ромската заедница во Македонија;
3.2 Пружање на бесплатна правна помош до социјално обесправени и нивно вклучување во легалниот систем и воопшто во општеството;
3.3 Застапување и лобирање за вклучување и оддржување на Ромите и другите маргинализирани групи во заедницата во образовниот систем, како социјално подигање и ослободување од кругот на сиромаштијата;
3.4 Користење на медиумско застапување како форма за алармирање и држење на фокусот на широката јавност и донесувачите на одлуки и политики на важноста од еднаквиот пристап до правдата и владеењето на правото.

Пристап до правда во Македонија

период на имплементирање: 01.01.2019-31.12.2019
донатор: Фондација отворено општество -Македонија
локации: Куманово , Кратово, Крива Паланка

Редовното функционирање на правната канцеларија на НРЦ и во 2019 година им овозможи на граѓаните од Куманово, Скопје, Битола, Штип и Струмица да се обраќаат за правна помош и за добивање на неопходни информации и советодавни услуги поврзани со бесплатната правна помош и механизмите за олеснување на пристапот до правда.

Главна цел на проектот е да се подобри и надгради системот за заштита на човековите права, при што ќе се олесни пристапот до правда за сиромашните и останатите ранливи категории на граѓани. Покрај основната активност за обезбедување на правна помош, реализирани се и активности за подигнување на јавната свест на граѓаните со запознавање на нивните права и поттикнување на иницијативи за помасовно користење на алатката за бесплатна правна помош.

Во текот на спроведувањето на проектот понудена е правна помош во случај на одбиени барања за бесплатна правна помош, а за одобрените барања за бесплатна правна помош предвидено е набљудување на судски случаи во кои се ангажирани адвокати.

Преку непосредна комуникација со граѓаните кои се обраќаат за правна помош, се осознаваат во континуитет правните прашања и проблеми со кои најчесто се соочуваат граѓаните, со што се помага во антиципирање на активностите и услугите кои треба да бидат обезбедени преку овој проект.

Пристап до правда во Македонија

Спроведени активности и резултати:

- Дадена на бесплатна правна помош на граѓани од Куманово, 293 случаи со поднесени 19 барања за БПП до Министертсво за Правда;
- Подготвена анализа на утврдените недостатоци на целокупниот систем на БПП;
- Подготвен„Правилник за формата и содржината на барањето за секундарна правна помош“ со конкретни препораки;
- Учествувавме на јавна дебата во Собрание на РСМ посветена на Законот за социјална заштита, Закон за социјална сигурност на старите лица и Закон за заштита на децата и поднесени конкретни предлози за подобрување на истите;
- Учествувавме на работен состанок за Предлог закон за спречување и заштита од дискриминација, дадов,ме свои предлози , како доплнување или измен ана предлог законот;
- Учествувавме на консултативен состанок за оперативни грантови на Делегацијата на ЕУ;
- Овозможивме 293 иницијални совети за правото на користење на БПП;
- Доставивме 1 тужба до Управен суд на РСМ;
- Поднесовме 19 барања за бесплатна правна помош;
- 293 лица побарале бесплатна правна помош во НРЦ и де се внесени во дата база со податоци.

ПРИСТАП ДО
ПРАВДА

Спречување на дискриминација кон Ромските деца

период на имплементирање: 01.03.2017 – 01.03.2019
донатор: Делегација на Европската Унија во РСМ
локации: Куманово На национално ниво, со посебен фокус во општините Куманово, Крива Паланка Кичево, Кочани, Штип и Прилеп , Битола, Скопје во кои има големи Ромски заедници

Нивото на свест за препознавање и заштита од дискриминација сеуште е ниско.

Добар дел од граѓаните не се ни свесни дека се директно или индиректно дискриминирани, а недоверба постои и кон институциите и органите надлежни за санкционирање на сторителите, односно оние кои дискриминираат. Имајќи ја во предвид **Генерална стратегиска цел 3: Поддршка и подобрување на еднаков пристап до правдата на социјално неуслужени и незаштитени граѓани, преку стратешко застапување и активизам**, НРЦ преку соодветни активности придонесе кон намалување, идентификување и спречување на дискриминацијата кон Ромските деца.

Како што е наведено во повеќето извештаи на организацијата, но и од домашните и меѓународните организации, поголем дел од Ромските деца од РСМ се дискриминирани.

Од почетокот на проектот до денес на терен беа идентификувани вкупно 104 случаи за кои се отворени 71 предмети распоредени во седум области на делување: социјална заштита, добра и услуги, здравствена заштита, матична евиденција, домување, образование и управни работи при Министерството за внатрешни работи.

Ова се само дел од областите на дискриминација кон Ромските децата. Покрај ова, направена е анализа на националните политики и стратегии кои ги има донесено државата во поглед на борбата против дискриминација како и механизмите за превенција односно заштита од дискриминација. Претставена е институционална рамка односно поставеноста на системот за заштита од дискриминација на национално ниво.

Спречување на дискриминација кон Ромските деца

Спроведени активности и резултати:

- Идентификувани и регистрирани 104 случаи на дискриминација кон Ромските деца во градови на Р.Македонија. со поголем процент на зители Роми;
- Адресирани 71 случаи на дискриминација на ромски деца преку директна правна акција, легална и административна поддршка со медијација на државни (комисиј за дискриминација, народен правобранител, министњерство за правда, до Надлезни известували за напредокот на Македонија во ЕУ и не државни актери сите невладини организаци од нетворкот за заштита од дискриминација и спречување;
- Организирани 2 обуки за ромски здруженија на граѓани , активисти и други лица заинтересирани за работа на полето на анти-дискриминација;На кои се едуцирале 35 активисти за човекови права , и подрќувачи на антидискриминација;
- Финансиска поддршка (под-грантови за организации во развиток за градење на нивни капацитети на 7 органоизации) за ромски невладини организации, за активности за спречување на дискриминацијата кон ромските деца;
- Основана национална мрежа на активисти за идентификација и регистрација на случаи на дискриминација кон ромските деца; од македонија со бројка над 40 организации Ромски и Неромски;
- Одржани три состаноци со активисти на мрежата за редовна проценка на напредокот во идентификација на случаи;
- Отворен Центар за заштита на ромските деца од Дискриминација и пријавување на случаи и обезбедување на почетна правна поддршка во Скопје ;
- Подготвен извештајот со идентификувани 104 и обработени 70 случаи во области добра и услуги, матична евиденција, здраствена заштита и образовани на опфаќачи ја дискриминација на ромски деца;
- Промовирани препораки за ревизија на проблематична регулатива за закон на спречување и заќтита од дискриминација;
- Подготвени кратки документарни филмови со најмалку 5-7 тематски приказни од главните случаи на дискриминација на ромските деца со цел подигнување на јавната свест за право за заштита и идентификување на дискриминациј;
- Спроведена национална кампања против дискриминацијата на Ромските деца за временскиот пењриод на имплементација на пројектот, идентифокувае, подготовка на случај за претставка до надлезни испитуции па и инфо рмирање на јавноста за дискриминација на Роми.

Зајакнување на пристапот до бесплатна правна помош од страна на Роми и други ранливи групи

ппериод на имплементирање: 01.12.2018 – 01.12.2020
донатор: Европска Комисија преку грантовата шема „Зајакнување на влијанието на граѓанското општество за ефективни реформи во правосудниот сектор" која ја спроведува Министерство за финансии, Сектор за Централно Финансирање и Склучување на Договори
локација: Велес, Куманово, Кичево, Кочани, Прилеп, Штип

Правото на пристап до правдата е едно од основните човекови права. Воспоставувањето ефикасен систем на бесплатна правна помош подразбира соодветно разбирање за улогата што треба да ја има државата во неговото обезбедување и прифаќање на обврската за почитување, заштита и остварување на човековите права. Тоа вклучува развој на законската рамка што ја регулира оваа област и доследно спроведување на Законот во практиката, онака како што е пропишано со релевантните меѓународни договори и највисоките прописи во сите земји.

Проектот „Зајакнување на пристапот до бесплатна правна помош за Роми и други ранливи категории" има за цел да го подобри пристапот до бесплатна правна помош за Ромите и припадници на ранливи категории на граѓани (жени, малцинства, лица со попреченост, социјално исклучени граѓани).

Посебна цел на проектот е да промовира и да подигне свесност за бесплатната правна помош помеѓу ромската популација и други социјално ранливи категории граѓани во 6 општини во државата (Куманово, Кочани, Кичево, Штип, Прилеп и Крива Паланка).

Зајакнување на пристапот до бесплатна правна помош од страна на Роми и други ранливи групи

Спроведени активности и резултати:

- Организирана промотивна кампања (подготвен промотивен материјал: постери, флаери и други мали промотивни производи);
- Организирани 12 отворени информации за денови (2 во секоја општина);
- Реализирна проценка на нивото на знаење на целните заедници за бесплатна правна помош (теренски истражувања на примерок од 1.500 граѓани, интервјуа со активисти од граѓанското општество);
- Повеќе од 120 дена посети на терен;
- Редивно пружени совети, информации и упатувања во врска со законодавството за бесплатна правна помош;
- Организирани две обуки за системот за давање бесплатна правна помош во земјата, со повеќе од 40 активисти на граѓанското општество и нивните вработени;
- Организирани 12 брифинзи (2 за општината) за граѓански организации за бесплатна
- правна помош и здруженија на граѓани;
- Обезбедена 60 дена техничка поддршка за граѓански организации во врска со функционирањето на системот за бесплатна правна помош;
- Во проектните активности беа вклучени 2.337 граѓани, од кои 1.309 мажи и 1.028 жени, 1900 Роми и други кои припаѓаат на други ранливи групи (жени, малцинства, социјално исклучени лица, инвалиди, финансиски лишени) беа информирани и едуцирани за постоењето на Законот за бесплатна правна помош;
- Спроведена промотивната кампањата „Еднаквост и правда";
- Организирани 6 отворени денови за информации во заедницата (по 1 во секоја општина) во: Кичево, Куманово, Крива Паланка, Прилеп, Штип и Кочани. Овие отворени денови за информации за заедницата беа користени за информирање и едукација на Ромите и пошироката јавност за правото на бесплатна правна помош. Во текот на 6 дена за информации во заедницата, 215 Роми учествуваа на локалните настани и им беа дадени промотивни материјали;
- Проценка за нивото на знаење на Ромите во целните општини за бесплатна правна помош беше спроведена во 6 таргетирани општини со 1518 испитаници; 20 длабински интервјуа со релевантни засегнати страни и истражувачко истражување за правната рамка во врска со бесплатната правна помош;
- Информации за реформа на правната рамка за бесплатна правна помош и општи и специфични правни информации беа дадени на повеќе од 600 Роми и други граѓани во 6 таргетирани општини;
- 43 дена и 322 домашни посети беа доставени во 6 таргетирани општини до 322 Роми и вклучени повеќе од 600 Роми како членови на семејството кои беа длабоко информирани за нивните правни проблеми и правото на користење бесплатна правна помош за решавање на нивните правни проблеми;
- 20 учесници ангажирани лица и активисти на ГО ги зајакнаа своите капацитети преку спроведување на обука за обезбедување бесплатна правна помош и улогата на граѓанските организации и други применливи одредби пропишани со Законот за бесплатна правна помош.

I'm pretty cool

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Промоција на социјална инклузија и млади преку неформално образование

донатор: Еразмус + програмата на Европската Комисија
локација: Албанија, Бугарија и Северна Македонија

Според неколку скорешни статистики од меѓународни организации, Ромите се нај маргинализираната заедница во земјите на Југоисточна Европа (ЈИЕ). Околу 70% од ромското население во Европа живее во земјите во Централна и ЈИЕ и нивната маргинализираност во голема мера е предизвикана од континуираната дискриминација на која биле изложени со децении (ако не и со векови), која резултира со нивно социјално и општествено исклучување. Ова се рефлектира во многу индикатори кои се однесуваат на вработувањето, здравството, образованието, социјалната мобилност и сл.

Практиките на сегрегација, високите стапки на напуштање на образованието, генерално пониските образовни достигнувања на Ромите, итн. се индикативни за овој феномен.

Статистиката за достигнување во земјите на ЕУ и ОЕЦД покажува дека „бројот на Ромите кои не завршуваат основно или средно образование во многу земји во Централна и Југоисточна Европа е мноу голем" (УНДП, Ромско образование во компаративна перспектива: Наоди од УНДП / Светска банка / ЕК Регионално истражување на Ромите, 2012: 18). Извештајот исто така посочува дека „ до 2011 година скоро сите Роми во земјите од Централна Европа имаат завршено основно образование, но значителен дел од Ромите во земјите од Југоисточна Европа не го завршиле таквото образование" (УНДП, Ромско образование во компаративна перспектива: Наоди од Регионално истражување на Ромите на УНДП / Светска банка / ЕК, 2012: 20). Ваквата ситуација резултира со многу високи стапки на неписменост кај возрасните Роми подоцна во животот во земјите од регионот, особено во споредба со општите стапки на неписменост кај возрасните кои се генерално ниски.

Ромски НВО се обиделе да ја пополнат оваа празнина со низа активности поврзани со образованието. Многу од нив ја презедоа улогата на даватели на неформално образование во нивните заедници, работејќи со деца, млади и возрасни. Тие дизајнирале и спровеле образовни програми од областа на описменување, стручни курсеви, курсеви за вработување, курсеви за зајакнување на жените, програми за претприемништво и развој на деловно работење, итн. Критичен предизвик за работата во образованието со Ромите е недостаток на наставни програми и наставни материјали коишто се прилагодени на специфичните потреби на ромите и кои се на ромски јазик. Во моментов, бројот на наставни програми, учебници на ромски јазик и решавање на специфични приоритетни потреби на Ромите, е близу до непостоечки во Албанија, Македонија и Бугарија.

Ова е клучната потреба што овој проект има за цел да ја реши. Проектните партнери, Институтот за ромска култура од Албанија (ИРЦА), Националниот ромски центар (НРЦ) од Македонија и АКАДЕМИКА-245 од Бугарија, се приклучија кон креирање на наставни програми и материјали кои се прилагодени на специфичните потребите на ромската заедница во овие три земји.

Главната цел на проектот е да промовираат нови шеми и модели за неформално образование за ромската младина.

Специфична цел на проектот е да се произведат нови и иновативни наставни програми за неформално образование и наставни материјали кои ќе бидат прилагодени на специфичните потреби на ромска младина во регионот.

Проектот е комплементарен на приоритетите во врска со неформалното образование со младите Роми во Албанија, Македонија и Бугарија.

Градење капацитети и подобрување на надлежностите за ублажување (со храна) на сиромаштијата

проект финансиран од ЕУ преку ИПА програмата за граѓански организации и медиуми 2016- 2017

Во рамки на проектот „Вклучи се - никој да не биде гладен" врз основа на договор за грант број ИПА-2017/394-257-БХМК-06), поддржан преку програмата за мали грантови на проектот „ВСС ЕФЕКТ: Градење капацитети и подобрување на надлежностите за ублажување (со храна) на сиромаштијата", финансиски поддржан од страна на Европската Унија, имплементиран од Граѓанска иницијатива на жени - ГИЖ од Свети Николе, Национален ромски центар од Куманово и Симбиозис 12 од Куманово, чија цел е прибраните податоци за застапеноста и сиромаштијата и гладот да доведат до подобри практики за застапување врз основа на доказ.

Во рамки на проектот беше направено истражување при што предмет на истажувањето беа опфатени Единиците на локална самоуправа , бизнис заедницата и Министерството за труд и социјална, физички лица во општините Куманово, Крива паланка и Свети николе и јавно достапни документи при што врз основа на добиените податоци беа дадени препораки за надминување и подобрување на надлежностите за ублажување (со храна) на сиромаштијата.

Воистражувањето беа опфатени :

- 50 семејства од Куманово
- 40 семејства од Свети Николе
- 20 семејтва од Крива Паланка
- 15 оператори на храна од Куманово, Свети Николе и Крива Паланка (по од секоја општина)
- Минситерство за труд и социјална политика -(Центри за социјална работа во Куманово,Свети Николе и Крива Паланка),
- Единици на локална самоуправа (Куманово, Свети Николе и Крива Паланка) и
- Фонд за пензиско и инвалиско осигурување

„ДОСТА!“Кампања ромска гордост

донатор: Совет на Европа
локација: Шуто Орзари, Гази Баба (Маџари Маало), Општина Илинден (Маало Миладиновци), Прилеп (Маало Дризла), Битола (светло на Баирски), Штип (Раданско пат) , Кочани Кичево (ромско маало),
период: септември - декември 2019 година

Според неколку скорешни статистики од меѓународни Националниот центар за Ромите спроведување на Доста! кампања за повеќе години, која е посветена на едукација на информирање преку дискусија, дебата, јавно информирање со цел намалување и спречување на предрасудите, стереотипите, надминување на дискриминацијата кон Ромите, како и такви што постојат меѓу Ромите. Оваа година кампањата беше посветена на развој на комуникација, пријателство , размена на искуства помеѓу Ромите почнувајќи од постарите генерации на Роми и работи многу повеќе со младите генерации на ромската заедница во РНМ.

Кампањата покажа вистинска потреба за спроведување на активностите во 2019 година и предлог за континуитет најмалку 5 години со користење на најважниот инструмент за дијалог преку конструктивна и аргументирана комуникација. Сите вклучени лица, интелектуалци, активни политичари, млади средношколци и студенти, покажаа активно и креативно учество низ секојдневниот живот.

Иако ситуацијата во Македонија во однос на пристапот до основните човекови права е во неповолна положба, кампот придонесе за враќање на довербата, моралот и во очекување на подобри денови.

Промовирање на европските вредности во рамките на кампањата, почнувајќи од отворена политичка јавна дискусија на 24.09.2019 година, од страна на претставници на неколку ромаполитички партии, се појавува одреден заклучок дека во РНМ постои само двопартиски систем што ја одредува и создава моменталната состојба на повеќе нивоа и на едно најважно е транспарентно функционирање или нефункционирање на системот за заштита од дискриминација. Имаше голема заинтересираност од многу градови во РСМ за учество во кампањата.

Кампањата беше спроведена во Куманово и со учесници од Скопје со општините Шуто Орзари, Гази Баба (Маџари Маало), Општина Илинден (Маало Миладиновци), Прилеп (Маало Дризла), Битола (светло на Баирски), Штип (Раданско пат) , Кочани Кичево (ромско маало), со 255 учесници, од кои 80 проценти биле млади на возраст од 14 до 28 години.

Ова е обврска за нас да го продолжиме ова кампањи и кампањи од ваков вид заради потребата да им се даде простор на младите и старите за дискусија, размена на идеи и искуства, т.е. со нечиј соживот. Имаше креативни работилници, дискусии, дебати, форуми, спортски активности кои произведоа пет видеа што ја пренесуваат пораката „Сите ние сме едно, сите треба да бидат горди на тоа што е“, посочувајќи го фактот дека дискриминацијата постоела и веројатно ќе постои, но од друга страна, сите треба да придонесеме за нејзино намалување, но секогаш мора да им даваме на секој граѓанин можност да уживаат во своите слободи и права според Универзалната декларација за човекови права. Кампањата ги охрабри младите Роми да испраќаат јасни пораки дека тие се за соживот со сите, без оглед на полот, националноста и верата.

Јавните претпоставки беа организирани и една од најважните беше на 16.10.2019 година „Ден на толеранцијата на маршот“ организиран од повеќе организации од целата земја, каде што имавме свое обраќање, каде исто така на 27.11.2019 и прес-конференција се одржа пред Собранието на Република Северна Македонија за која националните медиуми ја пренесоа нашата порака доволно! кампањата, со наслов информации.

Покрај овој јавен изглед и видливост, кампањата се најде и на социјалните мрежи. Извршниот директор Ашмет Елезовски пред претставниците на Европската комисија од Брисел - Мисијата за вклучување во Рома на г-ѓа Марта Гарсија Хидалго ги презентираше ставовите за состојбата на Ромите во РСМ и поривите

„ДОСТА!“Кампања ромска гордост

на младите Роми да не бидат дискриминирани од учесниците во младинската политика правење Ромските интелектуалци, исто така, посочија дека се изолирани од учеството во реформите на ПЈРМ во областа на пристапот до Европската унија и други прашања (образование, домување, здравство, вработување, легална миграција, пристап до правда).

И покрај сите овие интензивни активности, НРЦ на неколку национални и локални настани се обиде да ја претстави кампањата во јасна порака. Кампањата беше заклучена со изјава за медиумите за МИА (Македонска информативна агенција) која беше дадена и пренесена на националните медиуми во РСМ директно од Берлин на состанокот на ЕИРАК. Потребно е трпение, враќање на довербата, посветеност на неформалното образование, поголемо присуство на јавни медиуми со цел да се спречи едукативната и транспарентна видливост на проблемите и активностите.

Ни беше задоволство и дополнително охрабрување со поддршката на кампањата од страна на истакнат балкански уметник актер, комичар, водител, шоумен, Сашко Коцев, кој им порача на младите Роми и на сите Роми дека секој треба да биде горд, без оглед на неговото потекло. http: //www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-slucuvanja -2019 / Во исто време, добивање на наградата на Советот на Европа за најдобар есеј за младата средношколка Бисера Курчинска. Преземено од: www.fakulteti.mk (https://www.fakulteti.mk/news/25072019/bisera-od-kumanovo-go-na-pisha-najubaviot-esej-na-tema-zamisluvajkji-go-evropee-cot-na-idninata)

Во исто време, би сакале да нагласиме дека поддршката за спроведување на оваа кампања и кампањите од ваков вид се охрабрувачки со поголем ентузијазам и одговорност да се пристапи кон борбата за намалување на предрасудите, стереотипите и дискриминацијата кон секој граѓанин, со посебен фокус на Ромите во Република Северна Македонија

Информации за настаните со видливост за активностите на кампањата Доста 2019 во медиумите, посетете:

- http://www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-slucuvanja
- http://www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-
- https://mia.mk/elezovski-osnovnite-chovekovi-prava-za-romite-pove-e-deklarativni-otkolku-sushtinski
- http://www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-slucuvanja
- http://www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-slucuvanja биде
- http://www.nationalromacentrum.org/mk/vesti-i-slucuvanja

АНЕКС

Независен Ревизорски извештај

Ул .Париска бр.50/1-8
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Тел: +389 2 6140 901
contact@a-ba.mk
www.a-ba.mk

До:
Раководството на
Здружение Национален ромски центар, Куманово

Извештај на независните ревизори

Ние извршивме ревизија на финансиските извештаи на Здружение Национален ромски центар, Куманово (во понатамошниот текст “Здружението”), составени од Билансот на состојба на ден 31 декември 2019 година и Билансот на приходи и расходи и Извештајот за промените во изворите на деловните средства за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајни сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на Раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија за непрофитни организации, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Македонија[1]. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во финансиските извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од постоење на материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, било поради измама или грешка.

При овие проценки на ризиците ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешна контрола на Здружението.

Ревизија, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да изразиме ревизорско мислење.

[1] Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година

MGI Worldwide is a network of independent audit, tax, accounting and consulting firms. MGI Worldwide does not provide any services and its member firms are not an international partnership. Each member firm is a separate entity and neither MGI Worldwide nor any member firm accepts responsibility for the activities, work, opinions or services of any other member firm. For more information visit www.mgiworld.com/legal
A&BA Group d.o.o.e.l. Skopje, a limited liability company incorporated in the Republic of Macedonia, is a member of MGI Worldwide, and forms part of the international MGI network of independent member firms.

Независен Ревизорски извештај

Ул .Париска бр.50/1-8
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Тел: +389 2 6140 901
contact@a-ba.mk
www.a-ba.mk

До:
Раководството на
Здружение Национален ромски центар, Куманово

Извештај на независните ревизори (продолжува)

Мислење

Наше мислење е дека, финансиските извештаи ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Здружението на ден 31 декември 2019 година, како и резултатите од работењето за годината што тогаш заврши, во согласност со сметководствени стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија за непрофитни организации и стандардите за финансиско известување на готовинска основа.

А&БА Гроуп дооел, Скопје

Овластен ревизор | Управител

Дарко Калин | Дарко Калин

19 Ноември 2020

MGI Worldwide is a network of independent audit, tax, accounting and consulting firms. MGI Worldwide does not provide any services and its member firms are not an international partnership. Each member firm is a separate entity and neither MGI Worldwide nor any member firm accepts responsibility for the activities, work, opinions or services of any other member firm. For more information visit www.mgiworld.com/legal
A&BA Group d.o.o.e.l. Skopje, a limited liability company incorporated in the Republic of Macedonia, is a member of MGI Worldwide, and forms part of the international MGI network of independent member firms.

НАЦИОНАЛЕН РОМСКИ ЦЕНТАР
ул. “Доне Божинов” 11/5 1300 Куманово
тел/факс: +389 31 427 558
e-mail: info@nationalromacentrum.org
www.nationalromacentrum.org
www.ednomagazine.com